

Christel Liljeström

Sipoon kunnanhallituksen puheenjohtaja puolustaa itsepintaisesti kuntansa maaperää Helsingin ”kolonialismia” vastaan. Arvostelijoiden mielestä hän on yksi Sipoon kriisin syistä.

■ **Christel Liljeström sanoo, että hän ymmärtää metropolialueen tarpeita ja on yhä valmis neuvottelemaan Helsingin kanssa. ”Ratkaisun pitää kuitenkin olla sellainen, että Sipoo säilyy voimissaan.”**

Aurinkopaahtaa, päivänkakkarat viihtyvät punaisen puutalon pihapiirissä. Mäyräkoirakaksikko haukkuu innoissaan, siten emäntä tulee tervehtimään. Siihen nähden, että Sipoon kunnanhallituksen puheenjohtaja **Christel Liljeström** (r) käy kahden rintaman sotaa, hän vaikuttaa rennolta ja hyväntuuliselta.

”Alkukesän temmellys on ollut raskasta. Pinna on ollut kireällä”, hän myöntää.

Juhannuksen alla Liljeströmin elämä muuttui entistä stressaavammaksi. Kesäkuun 20. päivä *Helsingin Sanomat* kertoi, että Helsinki tahtoi liittää Sipoosta itseensä 5 000 hehtaarin alueen ja aikoi tehdä siitä esityksen maan hallitukselle. Pian pääministeri **Matti Vanhanen** (kesk), kuntaministeri **Hannes Manninen** (kesk) ja valtiovarainministeri **Eero Heinäluoma** (sd) sanoivat tukevansa Helsingin suunnitelmaa.

”Uutinen tuli täytenä yllätyksenä”, Liljeström sanoo.

Totta kai Sipoossa tiedettiin, että Helsingin kaupungin johto haaveili pääkaupungin kasvattamisesta itään päin. Jo ex-ylipormestari **Raimo Ilaskivi** (kok) teki 1980-luvun lopulla pitkälle menevän suunnitelman Sipoon Östersundomin eli Itäsalmen rakentamisesta. Pari vuotta sitten keskustelu virisi uudelleen.

Ministeri Mannista Liljeström suosi tiukasti. ”Manninen on sanonut, että Rkp:n pitää hyväksyä aluesiirto, jotta syntyy vahva ruotsinkielinen Sipoo.”

”Voi voi, ministeri! Se on niin täyttä paskaa, että en ymmärrä, miten ministeri voi päästä seläistä suustaan.”

”Helsingin ehdotus on kolonialismia. Se tappaisi Sipoon kunnan. Neljännes verotuloista

häipyisi, koko se alue, jonne viime aikojen infrastruktuuri-investoinnit ovat kohdistuneet.”

Rajansiirto kuntien välillä edellyttää juridisesti sitä, että niiden välillä on yhteinen maaraja. Siksi Helsingin ehdotukseen sisältyy niinkutsutun Vesterkullan siirtäminen Vantaalta pääkaupungille. Liljeström tuomitsee tämän kikan jyrkin sanoin.

”Jos Helsinki saa luvan ottaa naapuriltaan alueen... mikä onkaan *skenmanöver*... vilppimänöoverin kautta, niin odotan vain, koska haaska- jahti alkaa. Kerava on jo ilmoittanut haluavansa Talman ja seuraavaksi varmaan Järvenpää kertoo, että sillä on tarvetta laajentua Sipooseen päin.”

”Kuka sen jälkeen pysäyttää pelin ja sanoo, että Helsingillä olisi yksinoikeus tähän!”

Ainoa poikkeus hallituspuolueista oli Rkp. ”Rkp on ainoa puolue, jolla on näihin kysymyksiin selkeä linjaus: ei pakkoliitoksille, kunnallisdemokratia ja kuntien itsenäisyys ovat pyhiä asioita.”

Menee useita kuukausia, ennen kuin Helsingin aloitteen kohtalo ratkeaa. Sipoo valittaa Helsingin päätöksestä. ”Jos sopua ei löydy, olemme juridisesti aika vahvalla pohjalla, sillä näin suurta rajansiirtoa valtiokaan ei voi helposti hyväksyä.”

Sipoon tulevaisuuden lisäksi pelissä on myös Liljeströmin oma poliittinen ura. Vastustajat ovat syyttäneet häntä ja kunnanjohtaja **Markku Luomaa** ”tunaroinnista” Helsingin kanssa käydyissä keskusteluissa, ja nyt erityinen valiokunta tutkii heidän menettelyään. Valtuusto ratkaisee aikanaan, nauttiiko kaksikko sen luottamusta vai ei.

Sipoon kunnanhallituksen toinen varapuheenjohtaja **Eva Kuntsi** (sd) arvioi, että Liljeström on voimakastahtoinen ja itsepäinen ihminen.

”Christeliä on vaikea puhua ympäri ja joskus hän ilmaisee itsensä kipakasti ja kovaäänisesti.” ▶

”Häntä pitää kuitenkin kiittää siitä, että hän on yhteistyökykyinen. Vaikka ilmapiiri on tänä kesänä kiristynyt kunnanhallituksessa, niin Christelin kanssa on koko ajan voinut jutella kaikista asioista”, Kuntasi sanoo.

Kunnanhallituksen jäsen **Juhani Rantala** (kok) arvioi Liljeströmiä kriittisemmin.

”Christel on hyvin voimakastahtoinen, itsetietoinen ja kaiketi myös päämäärätietoinen henkilö. Hän on suvereeni ja selkeä puhuja kunnallisissa asioissa. Hän on ottanut puolueessaan ja koko kunnassa tietynlaisen itsevaltiaan roolin, johon kuuluu myös tietynlaista itsepäisyyttä”, Rantala sanoo.

”Hän ei jätä ketään kylmäksi: hänestä joko pitää tai sitten ei.”

Rantala kritisoi Liljeströmiä myös siitä, että Sipoon johto tuli yllätetyksi, kun Helsinki lähti liikkeelle ennen juhannusta. ”Esityksen ei olisi pitänyt tulla yllätyksenä kenellekään asioista perillä olevalle ihmiselle”, hän sanoo.

”Aktiivisuus”, vastaa Liljeström itse, kun häneltä kysyy hänen persoonallisuutensa piirteitä.

”Tahto, päättäväisyys”, hän jatkaa listaa.

”Into ja halu vaikuttaa vetivät alkuun politiikkaan. Nyt taas tunnen, että minul-

la on jotakin annettavaa, kokemusta ja tietämystä.”

”Moni on sanonut, etten pelkää sanoa asioita suoraan enkä pelkää ottaa vastuuta.”

Liljeström sanoo, että Sipoon ruotsinkielisten linja on ollut koko ajan selvä: *tassarna bort från Sibbo*, näpit irti, haluamme säilyttää vihreän, maaseutumaisen Sipoon.

Moni ulkopuolinen pitää sipoolaisten perinteistä linjaa itsekkäänä. Sipoolaiset kyllä käyvät Helsingissä töissä, mutta eivät ota huomioon sitä, että kasvava metropolialue tarvitsee uutta työvoimaa ja asuntoja, joiden rakentamiseen tarvittaisiin myös heidän panostaan.

”Olen valmis neuvottelemaan ratkaisusta, joka ottaa huomioon metropolialueen tarpeet”, Liljeström sanoo.

”Me emme halua ottaa kaikkea rahaa ulos maapohjasta, meillä on toinen päämäärä. Jokaista kuntaa pitää kehittää niin kuin kuntalaiset haluavat. Sipoo on valmis ottamaan vastuun siitä, että se toimii koko pääkaupunkiseudun keuhkoina ja tarjoaa sen käyttöön vihreät virkistysalueet.”

Sipoossa on vajaat 19 000 asukasta. Viime vaaleissa Rkp sai valtuuston 43 paikkaa 20, kokoomus 10, Sdp 6, vihreät 4 ja keskusta 3. Äänistä Rkp sai 46 prosenttia.

Liljeström käy kamppailua myös kotirintamalla, Sipoon kokoomuksen, demarien ja keskustan kunnallispoliittista oppositiota vastaan.

Sipoossa on riideltä ennenkin, mutta helmikuussa 2006 debatin sävy kiristyi. Opposition johtohenkilöt syyttivät Helsingin Sanomissa rkp:läisiä eristäytymisestä, nurkkapatrioottisuudesta ja reservaatitajattelusta. He ennustivat, että Sipoon linnoittautuminen johtaisi valtiovallan sanelupäätöksiin, ja ilmoittivat haluavansa keskustella asioista muun Helsingin seudun kanssa.

”Sipoossa tehdään enemmän valtakunnanpolitiikkaa kuin pohditaan kunnan omaa kehittämistä. Valitettavasti taustana on kielipolitiikka; ruotsinkielisiä kadahditetaan heidän palvelujensa takia”, Liljeström kommentoi.

Joskus hänestä tuntuu, että jos Rkp:llä olisi Sipoossa vain 15 paikkaa, muut eivät näkisi sitä uhkana vaan yhteistyökumppanina. ”Nyt muut haluavat kääntyä meitä vastaan sen sijaan, että he tulisivat keskustelemaan ilman jäykkiä ennakoasenteita.”

”Muuallakin on nähty, että kun kielipolitiikka on vähemmistöpolitiikkaa, sitä ymmärretään paremmin.”

Sipoon suomenkielisten poliitikkojen mielestä Liljeströmin siilipuolustus on ollut täysin väärä strategia viime kuukausien neuvotteluissa Helsingin kanssa.

Liljeström torjuu kritiikin.

Omasta mielestään hän ei ole sooloillut. Hän muistuttaa, että myös Sipoon kokoomuksen johto tyrmäsi Helsingin alueluovutusesitykset.

”Veimme sitten **Jan Vapaavuorelle** ja **Jussi Pajuselle** viestin, että rajanvaihdesta emme voi tehdä kompromisseja.” Vapaavuori on Helsingin kaupunginhallituksen puheenjohtaja ja Pajunen Helsingin kaupunginjohtaja.

Kuka?

- ▶ Christel Liljeström
- ▶ Ikä: 45
- ▶ Syntymäpaikka: Helsinki
- ▶ Kotipaikka: Hertsby (Herrala), Sipoo
- ▶ Koulutus: liikunnanohjaaja
- ▶ Työ: maanviljelijä, maatalon emäntä
- ▶ Poliittinen ura: Sipoon valtuusto 1985–, kunnanhallituksen jäsen 1989– ja puheenjohtaja 1999–2000, 2003–04, 2005–; Itä-Uudenmaan liiton hallituksen puheenjohtaja 1999–; Rkp:n puoluehallituksen jäsen 1991–98 ja varapuheenjohtaja 1995–98; Suomen Kuntaliiton hallituksen jäsen 2000–04; EU:n Itämerikkomission puheenjohtaja 2006–
- ▶ Perhe: naimisissa Johan Liljeströmin kanssa, neljä lasta: 23, 20, 14 ja 8 vuotta.
- ▶ Harrastukset: perhe, liikunta ja politiikka

asioita suoraan enkä pelkää ottaa vastuuta.”

■ **Liljeströmit viljelevät maatilaa, joka on ollut saman suvun hallussa jo yli 300 vuotta.**

”Kaikki muut kannat, jotka olen eri keskusteluissa esittänyt Sipoon edustajana, perustuvat kunnanhallituksen tai valtuuston linjauksiin.”

Hän palauttaa ristiriidan siihen, että ”tiedyt poliitikot” eivät kunnioita kunnallisen demokratian pelisääntöjä. ”Kokoomus ja demarit ovat Sipoossa pieniä, kun taas Rkp on Sipoossa suuri. Valtakunnanpolitiikassa tilanne on toisinpäin. Siksi Sipoon kokoomus ja demarit haluavat, että heidän pitää edustaa Sipoon ulospäin – mitä taas Sipoon Rkp ei hyväksy – ja siksi he yrittävät junaila kunnan asioita valtion kautta.”

Liljeström ei hyväksy myöskään sitä, että hänen arvostelijansa puhuvat ”neuvotteiluista” Helsingin kanssa. Hänen mukaansa hänellä ei ollut neuvottelumandaattia, vaan kysymys oli vain keskusteluista.

ELÄMÄNI KUVA

”Perhe on minulle tärkeä. Tutustuin mieheeni Johaniin jo vuonna 1975 ja naimisissa olemme olleet 25 vuotta. Alkukeseän poliittinen temmellys on ollut minulle raskasta, kun politiikka on kääntynyt liiaksi henkilökysymyksiin. Tänä aikana miehen tuki on ollut erityisen tärkeä. Hän on muistuttanut, että ruma politiikka ei ole minua varten. ’Jätä jos et jaks, mutta tee tämä taistelu valmiiksi.’ Olen samaa mieltä.”

”Vapaavuori soitti helmikuussa ja kysyi, tulenko juttusille. Vastasin: ’kiitos, mielelläni’, mutta halusin ottaa kunnanjohtaja Markku Luoman mukaani. Sen jälkeen keskustelimme siitä, mitä Helsinki haluaa ja mitä Sipoon on valmis tekemään. Olen tuonut heidän näkemyksensä tänne Sipooseen.”

Sipoon kaavoituspolitiikassa Rkp on jo kääntänyt kelkkansa pystyäkseen vastaamaan Helsingin suunnitelmaan. Valtuusto hyväksyi aikanaan kahden prosentin kasvun, mutta kesäkuun lopussa 2006 kunnanhallitus korotti reilusti kunnan yleiskaavan asukasmäärätavoitetta. Se esitti 40 000 uuden asukkaan ottamista vuoteen 2025 mennessä. Uudet asukkaat tulisivat suurelta osin Helsingin havittelemille Lounais-Sipoon alueille.

”Jos haluamme itse kehittää Lounais-Sipoon, meidän pitää osoittaa, että olemme valmiita siihen”, Liljeström perustelee mielenmuutosta.

Liljeströmit ostivat 140 hehtaarin maatilansa vuonna 1985 miehen isovanhemmilta. Sama suku on viljellyt tilaa jo vuodesta 1701 lähtien, ja perinne jatkuu. Liljeströmeillä on neljä lasta; nykyajan kriitteerin kysymyksessä on siis suurperhe. ”Vanhin poikamme ottaa tilan aikanaan haltuunsa. On ilo, että hän haluaa niin tehdä.”

Viljelyalasta suunnilleen puolet on heinää, neljännes on rypsiä ja loput kauraa ja vehnää. Lypsylehmiä on 33. Niiden pito loppuu tulevana syksynä, ja jäljelle jää noin 80-päinen lihakarja.

Ennen emäntä saattoi hoitaa ensin aamulypsyn ja siirtyi sen jälkeen hoitamaan luottamustöitään kunnantalolle. Tänä vuonna maatalan työt ovat jääneet muiden hoidettavaksi, koska kunnan ja maakuntaliiton tehtävät vievät kaiken ajan.

”En ole ehtinyt tehdä navettatöitäkään helmikuun jälkeen. Lehmät varmaan jo vierastavat minua. Mutta loppuviikolla täytyy hypätä taas navettaan, kun mies lähtee matkalle. Silloin luottamustehtävät saavat huilia.”

Ulkopuolinen voi ihmetellä, miksi Sipoon *bonde* suhtautuu niin kriittisesti kunnan asukasluvun kasvattamiseen – lisäksi hän se tonttimaan kysyntää.

Liljeströmit sanoutuvat jyrkästi irti tällaisesta ajattelusta, sillä maanviljely on heille ”rakas velvoite”.

”Me emme pirsto tilaa emmekä harjoita kiinteistönjalostusta. Vain yhden tontin olemme myyneet kyläkoulun opettajalle. Mies on vielä jyrkempi kuin minä: maatala on maatala ja sitä kehitetään vain maanviljelyä varten.”

”*Man är sin egen dräng*, tässä on oma renkinsä. Emme varmaan edes osaisi mennä toiselle töihin.”

Mutta niin hyvä työpaikka kuin kotitila onkin, Liljeström tunnustaa, että poliittisen uran päätyminen ei olisi helppoa. ”Se olisi kova paikka. Mutta jos politiikka loppuu, löytyy muuta, missä voi olla mukana.”

Hän uskoo kuitenkin saavansa luottamuksen, kun selvitys Helsingin kanssa käydyistä keskusteluista on tehty. ”Minulla on puhtaat paperit. En pelkää äänestystä.” **SK**